

Wist u dat?

Er al postdiensten waren in China omstreeks het jaar 4000 v. C en in Egypte en Assyrie omstreeks 3000 jaar v. C.?

In China maakte voornamelijk hofambtenaren daar gebruik van. De Assyrische diensten stonden vermoedelijk ook open voor kooplieden en staatsdienaren. Er is nog correspondentie bewaard gebleven tussen de koning van Mitanni (in Opper-Syrië) en de Egyptische koning Amenophis IV. De eerste stuurde een condoleance brief bij het overlijden van de vader van de faroa.

De oudst bewaarde brieven kleitabletten zijn in spijkerschrift?

Deze werden na te zijn gebakken en na te zijn gedroogd in enveloppen van klei gestoken. Ze werden verzonden door het hof, door kooplieden en particulieren uit Cappadocië in Klein-Azië en dateren uit 3000 v. C.

De vroegste verwijzingen naar postdiensten te vinden zijn in het Oude Testament?

In Nehemia 2: 7-9, In Esther 3: 12-15 en in Esther 8: 10-14 wordt melding gedaan over te verzenden en verzonden brieven.

De oudste estafettepostdienst ter wereld is opgezet door Cyrus de Grote?

Deze heerste over het Perzische Rijk rond 539 v. C. De Griekse geschiedschrijver Herodotus gaf een levendige beschrijving van het systeem. Hij schreef 'Niets is sneller dan het door de Perzen uitgevonden en gebruikte wijze van verzending van boodschappen. Langs elke weg waren op onderlinge afstanden wisselstations van boden en paarden die in speciaal daartoe opgezette stations waren ondergebracht. De eerst aankomende boodschapper gaf de berichten door aan een tweede, die ze doorgaf aan een derde, net zolang tot de berichten hun bestemming hadden bereikt....' In de Perzische taal stonden deze wisselstations bekend als *angareidon*.

Het grootste postale netwerk uit de oudheid in China was?

het functioneerde ten behoeve van het keizerlijk hof en zijn dignitarissen. Ten tijde van het bezoek van Marco Polo aan China (13e eeuw) strekte het zich uit van Peking naar elke hoek van het rijk. Het omvatte meer dan 25.000 pleisterplaatsen. Het gewone volk mocht tot 1879 niet van de dienst gebruik maken, op straffe van een hoge boete.

Dat de langste postroute uit de oudheid 2542 km lang was, 111 wisselstations kende en door een bode in 5 dagen te paard werd afgelegd en door een hardloper in 90 dagen?

De route liep van Sardis in West-Turkije via Ancyra, Melitene, Arteba, Calonne en oasen in de Perzische woestijn naar Susa in Mesopotamië.

Dat de oudst bekende afbeelding van een postvoertuig een bas-reliëf is uit ca. 250 v C.?

Deze staat op de Igelzuil in Trier in Duistland en is een afbeelding van een tweewielige wagen van de Cursus Publicus (de Romeinse posterijen) met een draagvermogen van ongeveer 200 kg post.

De oudste postkaart een kopie is van een Romeinse wereldkaart uit het eind van de 4de eeuw?

Deze postkaart bevindt zich in de Nationale Bibliotheek van Wenen. De kaart werd getekend door een monnik uit Colmar en toont de Romeinse postwegen van de Indusvallei tot aan Brittannië. De *Mansiones* (poststations) en de *mutationes* (wisselstations) staan er duidelijk op vermeld.

De oudste postvoorschriften uit de 4e eeuw n. C. dateren?

Ze betreffen de organisatie van de Cursus Publicus, ofwel de Romeinse keizerlijke posterijen. Het Romeinse systeem kwam in de 5e eeuw op zijn eind. Maar de voorschriften werden nog wel gedurende de 6e eeuw in het Visigotische koninkrijk in Spanje toegepast en in het rijk van Karel de Grote (8e eeuw).

De oudste schrijfmateriaal in gebruik waren van ca. 3000-1000 v. C. en uit plakken gebakken klei bestonden?

De Egyptenaren gebruikte vanaf ca. 1200 v. C. papyrus. Papyrus is een soort doorzichtig papier dat werd gemaakt van overlappende reepjes stengel van het papyrusriet. Het procedé werd overgenomen door de Grieken en de Romeinen die het tot de 6e eeuw n.C. gebruikten. Verder werden er ook wel Wastabletten of *codicilli* gebruikt door de Romeinen. Ook gebruikten de Romeinen ook wel dunne laagjes hout voor hun brieven. Grieken gebruikten in de voorchristelijke tijd ook wel dierenhuiden. Perkament werd gemaakt van speciaal gelooide kalfs- geiten- of schapehuid. Perkament werd ook in Europa gebruikt. De Russen gebruikten op hun beurt weer Berkenbast (11de en 12de eeuw). Later werd berkenbast ook gebruikt in Canada.

Papier voor het eerst als schrijfmateriaal werd gebruikt door de Chinezen? Papier werd voor het eerst gebruikt in de 2e eeuw v.C. Het gebruik verspreidde zich pas veel later over land naar West-Azië in het midden van de 8ste eeuw. Van Arabieren is bekend dat zij in 751 n.C. papier vervaardigden van vlasvezels en later van katoen. De oudste op papier geschreven brief dateert uit 1216 en wordt bewaard in het Public Record Office in Londen.

De oudste enveloppen lemen omhulsels waren? In 3000 v.C. verpakten de Assyriërs en Egyptenaren daar hun kleitabletten in. De latere op dierenhuid en perkament geschreven brieven werden altijd dichtgebonden met een smalle reep leer (vaak van dezelfde huid als waarvan de brief was gemaakt) en met was verzegeld.

De vroegste intercommunale postdiensten in de middeleeuwen door gilden zijn opgezet? Deze waren speciaal voor hun leden. Een van de oudste en zeker de bekendste gildepost was de Metzger Post van het Württembergse slagersgilde. Volgens een besluit (26 juni 1622) van hertog Johann Friedrich V mocht iemand zich alleen als slager vestigen als hij over een paard beschikte en bereid was koeriersdiensten te verrichten. Aan het slagersgilde komt ook de eer toe het eerst een ronde hoorn te hebben gebruikt om de aankomst van de post te melden: de posthoorn die nog altijd het embleem is van posterijen overal ter wereld.

's Werelds oudste stedelijke post in het midden van de 13e eeuw is opgericht door de Hanzebond in Bremen? Later werd Lübeck het centrum van de Duitse Hanze, die het gehele Oostzeegebied bestreek en eigen nederzettingen had in Londen, Brugge en zelfs in Novgorod in Rusland.

De internationale dienst die het langst heeft bestaan die van de graven Von Turm und Taxis is? Die heeft bestaan van de middeleeuwen tot in de vorige eeuw.

De oudste postdienst in Nederland teruggaat tot de middeleeuwen? Al vroeg werd (alleen) voor zeer belangrijke gebeurtenissen gebruik gemaakt van een bode. Dit waren voornamelijk persoonlijke bedienden of aanzienlijke relaties die uitsluitend als incidentele vervoerders van een brief fungeerden. Uit documenten blijkt dat de graven van Holland en enkele steden al in het begin van de 14e eeuw vaste boden in dienst hadden die zich te voet, te paard of per schip verplaatsten.

De eerste Nederlandse Postwet onder Franse invloed van kracht werd op 1 juli 1807? Deze wet stelde uniforme posttarieven vast voor het gehele land. De tarieven waren daarmee afhankelijk van de af te leggen afstand.

De oudste staatpostdienst van de moderne tijd op 19 juni 1464 per edict door Koning Lodewijk XI (de voorzichtige) werd opgericht? Deze dienst voorzag ook in het vervoer van particuliere correspondentie.

De eerste poging tot vereenvoudiging van de internationale postverwerking is ondernomen op 1 juni 1792? Dit vond plaats tussen Canada en de Verenigde Staten. Vanaf die dag konden brieven van Canada naar de Verenigde Staten franco worden verzonden. Tot dat moment kon alleen porto worden betaald tot aan de grens. De porto (het vervoer) vanaf de grens naar de ontvanger in de Verenigde Staten moest door de ontvanger worden betaald.

Nederland een belangrijke rol heeft gespeeld in het transitoire postverkeer? Op 21 juni 1817 werd er met Pruisen een postverdrag afgesloten. Tussen beide landen konden vanaf dat moment brieven franco of ongefrankeerd worden verzonden. Op 1 oktober 1818 sloot Nederland met Frankrijk eenzelfde verdrag. Een verdrag met Engeland werd op 6 oktober 1818 van kracht. Daarmee werd Nederland een belangrijke (betaalde) doorvoerhaven voor het internationale postverkeer.

De eerste internationale postunie in 1950 is afgesloten tussen Oostenrijk en een aantal Duitse staten? Het verdrag werd ondertekend door Oostenrijk-Hongarije, Baden, Beieren, Brunswijk, Oldenburg, Pruisen, Saksen, Thurn und Taxis en Württemberg. Ook de Noorditaliaanse vorstendommen Modena, Parma en Toscane sloten zich daarbij aan. Dit verdrag was de basis voor de oprichting van de Algemene Postvereniging. Die werd in 1878 omgedoopt in de Wereldpostvereniging (UPU - Union Postale Universelle).

De eerste stoot voor de oprichting van een Wereldpostvereniging in 1863 werd gegeven? Dit was op de Parijse Postconferentie onder voorzitterschap van de Amerikaanse postmeestergeneraal Montgomery Blair. Ze kwamen op dat moment weliswaar niet tot definitieve besluiten maar er werd wel inzicht verkregen in de problemen van de internationale postverwerking. Heinrich von Stephan, de Pruisische postmeestergeneraal wordt genoemd als grondlegger van de Wereldpostvereniging.

De naam Union Postale Universelle werd aangenomen tijdens het tweede Congres van Parijs van 1878? Dat congres werd door 38 delegaties bijgewoond. Tegenwoordig omvat de Wereldpostvereniging bijna elk land en elke postadministratie ter wereld. Het is de enige internationale organisatie die ondanks twee wereldoorlogen en andere ernstige troebelen gedurende meer dan een eeuw soepel heeft gefunctioneerd.

De eerste internationale organisatie die eigen postzegels uitgaf de Volkenbond was? In 1922 verscheen voor het eerst Zwitserse postzegels met de opdruk *SOCIÉTÉ DES NATIONS* die door het Geneefse hoofdkwartier van de Volkenbond werden gebruikt.

Het enige land dat een dubbelstelsel van postzegel uitgiffen kende, de Nieuwe Hebriden zijn? Dit was een door twee postadministratie uitgegeven identiek ontwerp maar in verschillende talen. Dit volgens de bepalingen van het Brits-Franse Condominium van 1906.

Andorra het enige land is dat twee volkomen gescheiden postadministraties heeft? Sinds 1288 wordt Andorra gezamenlijk bestuurd door Frankrijk en Spanje. Toentertijd de graaf van Foix en de bisschop Van Urgel. Tegenwoordig heeft het twee titulaire staatshoofden: de president van de Franse republiek en de bisschop van Urgel.

Dat er twee landen zijn die portvrijdom kennen voor hun inwoners? Dat zijn Andorra en Groenland. Tot de dag van vandaag worden alle lokale, binnenlandse post in Andorra gratis afgehandeld. Tot december 1938 werd op Groenland zowel binnenlandse als post naar Denemarken gratis vervoerd. Alleen voor postpakketten moest porto worden betaald. Voor dit doel heeft Groenland van 1905-1938 pakketzegels uitgegeven. De overgrote meerderheid van die zegels zijn in Kopenhagen afgestempeld. Groenlandse stempels op die zegels zijn dan ook zeldzaam en aanzienlijk meer waard. Zegels met een nummerstempel hebben gediend als spaarzegels voor spaarbankboekjes.

Dat alle postkantoren in de wereld zijn opgenomen in de uit drie delen bestaande *Nomenclature Internationale des Bureaux de Poste*? Dit is een uitgave van de Wereldpostvereniging in Bern. De kantoren staan daarin vermeld in alfabetische volgorde, beginnend bij Aaback in Finland en eindigend met Zyznow in Polen. Het aantal postkantoren in de wereld bereikte met 437.168 kantoren zijn top. Sindsdien is door bezuinigingen dit aantal aanzienlijk verminderd. En daar weten we in Wijk bij Duurstede alles van.

Het grootste postkantoor ter wereld het hoofdkantoor van Chicago is? Dit in de staat Illinois gelegen postkantoor is geopend in 1931.

Het grootste postcomplex van Nederland het districtspostkantoor aan de Oosterdokskade in Amsterdam is?

Het grootste postkantoor van België het bureau Muntcentrum in Brussel is? Brussel X aan de Fonsnylaan is het grootste Belgische sorteerkantoor.

De eer van het kleinste postkantoor ter wereld door veel plaatsten is opgeëist? Kandidaten waren/zijn Ochopee in Florida, Bill's Place in Pennsylvania (2,18 x 1,50 m) Deze laatste is in de jaren 50 gesloten. Verder kandidaten zijn Cypress Gardens in Florida (geopend in 1957) en Little Orleans in Maryland.

Het hoogst gelegen permanente postkantoor ter wereld 4.355 m boven de zeespiegel ligt? Dit bevindt zich in Cerro de Pasco in Peru. Het hoogst gelegen postkantoor in Verenigde Staten is in een dorpje in Colorado met de toepasselijke naam Climax. Dat 3.450 m hoog.

Het meest noordelijke permanente postkantoor ter wereld in het plaatsje Ny Alesund op Spitsbergen staat? Dit bevindt zich op 78°55'32''.

Het zuidelijkste postkantoor ter wereld op de Zuidpool door de Verenigde Staten wordt geëxploiteerd? Dit kantoor functioneert ten behoeven van ± 1000 militairen, natuurkundigen en biologen. Post voor dit kantoor wordt verzonden via Christchurch in Nieuw-Zeeland.

Het postkantoor dat het kleinst aantal mensen bedient dat van Suwarrow is? Dit is een atol van de Cook Eilanden. Het eiland is 800 m lang en 270 m breed en ligt 320 km van het dichtstbijzijnde bewoonde eiland.

's Werelds enige onderzeese postkantoor op 16 augustus 1939 is geopend? Dit postkantoor is geopend als onderdeel van de Williamson Photosphere, een project van het American Field Museum. Het bestond uit een bolvormige kamer met glazen wanden en was opgericht voor de observatie van onderzeese verschijnselen. De Photosphere en het postkantoorje waren bemand door kapitein Charles Williamson. De post droeg een speciaal ovaal stempel met de tekst SEA FLOOR/BAHAMAS. Dit unieke postkantoor staat afgebeeld op de door de Bahamas in 1965 uitgegeven frankeerzegel van 5sh en de 1\$ opdruk van 1966.

Het grootste aantal buitenlandse postkantoren in één stad acht was? Deze eer gaat naar Constantinopel, het huidige Istanboel. Deze postkantoren bestonden niet allemaal tegelijk. Wel waren op enig moment zes buitenlandse kantoren tegelijkertijd opererend.

Ook in de Chinese havenstad Sjanghai rond 1900 zes buitenlandse postkantoren kende? Engeland, Frankrijk, Duistland, Japan, Rusland en de Verenigde Staten hadden daar allemaal een postkantoor. Toen ook de Belgische postdienst een verzoek indiende om in Sjanghai een postkantoor te mogen

openen werd dat door de Chinese keizerlijke postmeester-generaal (een Fransman!) geweigerd. De reeds aangemaakte Belgische zegels met de opdruk CHINE zijn nooit in circulatie gekomen.

Dat Sjanghai ook nog een stedelijke postdienst had? Deze is in 1864 opgericht. Naast het postkantoor in Sjanghai was deze postdienst ook nog werkzaam in zestien andere Chinese steden. Tussen 1865 en 1898 gaf deze postdienst eigen postzegels uit. In 1898 werden de stedelijke en keizerlijke postertijen samengevoegd.

Alle buitenlandse postkantoren in China op 31 december 1922 werden gesloten? Er werd nog één buitenlands postkantoor toegestaan. Dit was een Frans kantoor gevestigd in Kuaung-Chou (Kanton). Dit bleef tot de Japanse bezetting (1943) in gebruik.

Het gebied dat het grootste aantal verschillende postadministratie heeft gehad het eiland Kastellórizon is? Dit eiland ligt in de Dodekanesos voor de zuidkust van Turkije. Het gebruikte tot 1915 Turkse postzegels, maar werd toen bezet door de Franse marine. Daarna werden er zegels van de Franse Levant gebruikt tot 1920 toen er gedurende korte tijd zegels met de opdruk CASTELLORIZO circuleerden. Op 21 augustus 1920 trokken de Fransen zich terug en werd het eiland bezet door de Italianen. De Italiaanse marine droeg het bestuur over aan het Italiaanse bestuur van de Dodekanesos en die gebruikte zegels met het inschrift of opdruk CASTELROSSO. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het door de Engelsen veroverd en tot 31 maart 1947 werden er Engelse postzegels gebruikt met de opdruk m.e.f. (Middle East Forces). Daarna stond het eiland onder Grieks militair bestuur en werden zegels gebruikt met de opdruk Σ.Δ.Δ (Militaire Bezetting Dodekanesos). Sinds november 1947 zijn er gewone Griekse postzegels. Dit alles vond plaats gedurende een periode van tweeëndertig jaar.

De postadministratie met de meeste motorvoertuigen die van Amerikaanse PTT is? Vanaf 1980 is er voor het eerst fors bezuinigd op het aantal voertuigen doordat er ruim 7.000 gemotoriseerde bestelroutes vanaf dat moment te voet werden afgelegd. Per bestelroute leverde dat een gemiddelde besparing op van 2.282 liter benzine. In 1980 bezat de Amerikaanse PTT nog maar liefst 120.000 motorvoertuigen, belangrijk meer dan elk ander land.

De Indiase Postdienst in hetzelfde jaar (1980) slecht 920 motorvoertuigen bezat? Het aantal inwoners in 1980 van India bedroeg op dat moment 650.982.000.

De oudste brievenbussen de *tamburi* waren van Florence? Deze stammen uit het begin van de 16e eeuw. Het waren gesloten houten trommels met boventin een gleuf. Deze trommels werden in de voornaamste kerken geplaatst, zodat anonieme klachten tegen boosdoeners en vermeende staatsvijanden konden worden 'gepost'.

De eerste brievenbussen in Nederland in 1616 werden geplaatst? Deze stonden bij het Paelhuysje in Amsterdam ten behoeve van de uitgaande post naar Hoorn en Enkhuizen. De bussen stonden onder toezicht van de zogenaamde '*Paelknegt*'. Geleidelijk werden op meerdere plekken brievenbussen geplaatst op plaatsen waar boden en schippers gebruik van maakten voor de door hen te vervoeren post.

De eerste brievenbussen op de openbare weg in 1653 in Parijs stonden? Deze zijn geplaatst door Renouard de Villayer, Meester van de Petite Post en bedoeld om het briefverkeer in de Franse hoofdstad te vergemakkelijken. Deze brievenbussen stonden op de kruispunten van de voornaamste straten en werden driemaal per dag gelicht. Helaas werden ze het doelwit van straatschenders en andere asociale elementen. Deze maakten er een gewoonte van om uitwerpselen in de bussen te deponeren en daarmee de brieven te bevuilden. Ook zijn er meldingen geweest van muizen en ander ongedierte dat zich aan de brieven te goed deed.

Dat er in 1886 voor het eerst brievenbussen werden bevestigd aan openbare vervoermiddelen? Deze kwamen voor het eerst voor aan tramwagens in New York City. Parijs volgde in 1891 en Engeland in 1893. Op 20 maart 1893 werden in Engeland in de plaats Huddersfield voor het eerst brievenbusjes aan de trams gehangen. Ook omnibussen werden kort daarna tot rijdende brievenbussen bevorderd. In Amsterdam verschenen op 21 september 1926 de eerste trambussen en hebben daar dienst gedaan tot ver na de Tweede Wereldoorlog. In Brussel waren al vele jaren eerder brievenbussen aan de trams bevestigd, maar die waren tot 1 november 1926 uitsluitend bestemd voor expresbrieven en telegrammen. Ze kregen een apart stempel TRAM.

Het eerste automatische instrument voor het posten van franco brieven in 1844 in gebruik is genomen? Dit vond plaats op initiatief van postmeester Waltham Cross. De Morning Post van 3 oktober 1844 meldde toentertijd het volgende: 'In het raam van het kantoor is in plaats van een glazen ruit een plaat zink aangebracht voorzien van twee langwerpige gleuven. Een voor het deponeren van brieven en de andere voor penny's. In het midden van de plaat bevindt zich een draaibare knop die binnen een eenvoudig mechaniekje in werking stelt. Erboven staan de woorden: "Brief inwerpen en knop omhoog draaien; penny inwerpen en daarna knop omhoog draaien". Hier hebben we dus een eenvoudige manier om een brief te posten en te frankeren. Er hoeft niet te worden gewacht tot de postmeester is "gebeld" uit enig deel van het gebouw waar hij zich toevallig mag bevinden. Dit tot zijn eigen ongerief en dat van de verzender van de brief. Hier hebben we werkelijk een vinding die waard is door postmeesters en alle betrokkenen in overweging te worden genomen'.

Dat in 1980 de Sovjetunie 679.276 brievenbussen bezat? Dit was 1 brievenbus op 386 inwoners.

Dat in 1924 bij wijze van proef in het Engelse Bath een automatisch postkantoor werd opgezet? Het was een combinatie van een telefooncel, een postzegelautomaat en een brievenbus. Uit dit prototype ontstond de Telefoonkiosk nr. 4, die in 1929 in heel Engeland werd ingevoerd en die achterin de cel een ingebouwde postzegelautomaat heeft.

Het invoeren van huisnummers voor postale doeleinden in Parijs begon? In 1463-1464 werd dit ingevoerd met als eerste het Pont Notre Dame-district.

Dat het record voor de traagste postadministratie aan de Parijse posterijen wordt toegeschreven? In 1882, 1910, 1920, 1942, 1951 en 1954 werden daar brieven van de bodem van de Seine opgevist die daar sinds het beleg van Parijs van 1870-1871 hebben gelegen. In die periode werd geprobeerd om post naar de belegerde stad te sturen in verzinkte bollen die *boules de moulins* werden genoemd. De bundels brieven werden in waterdicht materiaal verpakt en hermetisch in de bollen gesloten die daarna stroomafwaarts de stad in konden drijven. Het experiment mislukte omdat Duitse scherpschutters de *boules* van dichtbij beschoten en de meeste tot zinken brachten. De tot nu toe laatst bekende bol werd in 1968 opgebaggerd bij Rouen, een heel eind stroomafwaarts van Parijs. Het tribunaal van Rouen besliste op 22 februari 1972 dat de eerlijke vinder, ene monsieur Le Gravelle, de gevonden brieven tot 1998 moest bewaren voor het geval erfgenamen van de geadresseerden de voor hen bestemde brieven zouden komen opeisen.

Ieder poststuk op een zeker moment wordt behandeld door iemand te voet? De voetpost, postloper, bodeloper, boodschapper, postbode, brievenbesteller of hoe deze ook mag heten, is letterlijk de infanterist van de posterijen. En dit geldt over de gehele wereld. Hoe verfijnd of hoe gemechaniseerd de postverwerking ook mag zijn.

De oudste verwijzing naar verzending van brieven per bode in Nederland uit documenten blijkt uit het jaar 1205? Daarin wordt voor het eerst melding gemaakt van per bode ontvangen brieven.

In het jaar 1395 ene Daniël Sappel door de hertog Albert van Beieren als hertogelijke bode voor het leven werd benoemd binnen de stad Amsterdam?

De boden in Nijmegen in de 16e eeuw al een soort lakense uniformen droegen in de kleuren van de stad?

Bereden postiljons in 1642 hun intrede deden in Nederland? De postroute tussen Keulen en Antwerpen kreeg toen een aftakking naar Nijmegen, Utrecht en Amsterdam.

Deze snelle vervoersmethode vanaf dat moment grote opgang maakte? Om de concurrentie het hoofd te bieden richtte de Rotterdamse postmeester Hendrick Jacobs van der Heyde in 1659 de rijdende schipperspost op. Dit was een nachtelijke postiljondienst tussen Rotterdam en Amsterdam via Haarlem, Den Haag en Delft. In de daaropvolgende jaren werd dit uitgebreid met vaste diensten naar Hamburg, Dordrecht en via Den Briel naar Engeland.

In Engeland de bereden postiljons tot 1784 uitsluitend dienst deden op de grote postroutes? Vanaf dat moment ging men over tot het in gebruik nemen van postkoetsen die ook personen vervoerden. In de meer afgelegen gebieden bleven de bereden postiljons het postvervoer verzorgen. Het allerlaatste op de Hebriden tussen North Ulst en de getijdeneilandjes Baleshare en Grimsay. Toen deze eilandjes in september 1961 door dammen met elkaar werden verbonden, werd de postbestelling overgenomen door postauto's en kwam er een eind aan het bestaan van de bereden postiljons.

De eerste door paarden getrokken postkoetsen sinds de Romeinse tijd omstreeks 1650 in Europa werden ingezet? Dit door de Taxische post. Het woord koets is afgeleid van de Hongaarse plaatsnaam Kocs. Dit was de stad waar de postkoetsen voor het eerst voorkwamen. Postkoetsen waren gewoonlijk geel-zwart gelakt en bestonden uit een lange bak met een bok hoog voorop. De kast had twee tot drie compartimenten achter elkaar. Die boden elk plaats aan zes passagiers. Goederen en bagage werden op het dak vervoerd. Vanaf het eind van de 18e eeuw waren de postkoetsen het meest algemene vervoermiddel in Europa.

De langste route voor een onbereden postbode een afstand overbrugde van ruim 650 kilometer? Deze route liep van Montreal naar de Niagara. Omstreeks het jaar 1789 werd door George Heriot op dit traject een geregelde postdienst ingesteld. In januari vertrok een koerier uit Montreal op sneeuwschoenen met de postzak over zijn schouder. Hij legde ruim 20 kilometer per dag af en had voor de reis heen en terug bijna drie maanden nodig

Het langst bestaande systeem van postverzending dat van de *daks* of *dawks* in India is? Het systeem kan in een ononderbroken lijn worden getraceerd tot het Perzische en Romeinse systeem van estafetteboden. De *dak*-koerier droeg de post met zich mee in een gespleten stok. Hij werd vergezeld van een *mashalchi* (toortsdrager) als geleide in de nacht en een tamtampeler om de wilde dieren op een afstand te houden. In de 17e eeuw werd de functie van tamtampeler en toortsdrager samengevoegd. De *Dak*-koeriers liepen van wisselplaats tot wisselplaats. Zodra de ene koerier was aangekomen nam de volgende de post over. Dit ging dag en nacht door. Het systeem bereikte zijn hoogtepunt onder de regering van de Mogolkeizer Akbar (1542-1602). Er waren toen meer dan 4000 koeriers in dienst.

Het hiervoor genoemde systeem onveranderd werd overgenomen door de Britse East India Company? Warren Hastings verbeterde zelfs de efficiency door *munshis* (schijvers of postinspecteurs) en *ghari-wallahs* (tijdwaarnemers) aan te stellen. Deze zagen er op toe dat de *daks* het voorgeschreven tempo van 8 km per uur handhaafden. In 1541 werden er ook bereden *daks*

geïntroduceerd op de 3200 km lange route van Bengalen naar Sind. Postwagens (*dak tonga*) werden ingevoerd in de 18de eeuw.

In 1838 de postbode, John Conway Burke, in Australië de eerste tocht over land maakte van Melbourne naar Sidney? Hij werd vergezeld van een inheemse spoorzoeker. John reed van Melbourne naar de Murray-rivier. Daarna nam een tweede ruiter de post over en bracht deze naar Yass. Vandaar ging de post per postkoets naar Sydney.

De Pony Express in 1859 werd opgezet? Dit ter bespoediging van het postvervoer tussen oostelijke Verenigde Staten en Californië. Voor die tijd bedroeg de tocht van St.-Louis in Missouri naar San Francisco 3 weken. De Pony Express verkortte dat naar een reglementaire 10 dagen. De Pony Express beschikte over 190 wisselplaatsen met 500 paarden en 80 ervaren ruiters. Eén van hen was Buffalo Bill Cody. Die legde in één ruk de recordafstand van 384 mijl (618 km) af. Hij stopte onderweg alleen om van paarden te wisselen. Er werd zelf een wereldsnelheidsrecord gevestigd voor te paard vervoerde post. In 7 dagen en 17 uur werd door de Pony Express de openingsbrief van Abraham Lincoln vervoerd over een afstand van ruim 3000 km. Door de voltooiing van de telegraafverbinding met San Francisco kwam er op 22 oktober 1861 een einde aan deze dienst.

In Groot-Brittannië voor het eerst fietsen werden gebruik voor postbezorging in augustus 1883? De postbezorgers kregen speciale fietsen met 1 groot en 4 kleinere wielen. De officiële naam van de fiets was *Barstow Centrecycle*, maar werd in de volksmond al gauw verbasterd tot 'de kloek met de kuikens'. Deze transportfiets werd tot ongeveer het jaar 1900 gebruikt voor het vervoer van postpakketten.

In 1894 tijdens de west Australische Goldrush de Coolgardie Cycle Express werd opgericht? Dit vervoer van post per fiets werd opgericht door James A. Healy en diende voor het vervoer van postpakketjes met goudstof. Hiervoor werden aparte zegels gedrukt. Een soortgelijke dienst was de Lake Lefroy Goldfield Cycle Mail (1897).

Tijdens de Amerikaanse spoorwegstaking van juli 1894 Arthur C. Banta een postdienst per fiets organiseerde? Deze liep tussen Fresno en San Francisco.

Na de ineenstorting van de Keizerlijke Oostenrijkse Post in november 1918 het gemeentebestuur van Vaduz (Liechtenstein) een fietspostdienst organiseerde? Deze bracht de post over de grens naar Zwitserland. Daar werd het verder verzonden. Voor de daarvoor extra te maken kosten werden speciale zegels uitgegeven.

Er in Italië in 1944 een fietspostdienst werd ingesteld met de naam Coralit? Tot de beëindiging van deze dienst in juni 1945 werden er speciale postzegels voor uitgegeven.

Dat er in Nieuw Zeeland in een stadje met de naam Timaru een plaatselijk postbezorgdienst per fiets was? Deze stond bekend als Moulins Post en in 1968 - 1969 werden er schooljongens voor ingeschakeld om per fiets post te bezorgen.

Er in Brits-Indië in de periode van 1846 tot 1904 post werd vervoerd per ossenwagen? Deze dienst ging over de hoofdweg van Allahabad naar Delhi. In 1855 werd deze dienst uitgebreid met postroutes van Calcutta naar Peshawar en in heel Bengalen. Het postkantoor in Calcutta had een apart loket voor de post per ossenkar en een speciaal stempel voor de reçu's van postpakketten. De oorspronkelijke *Bullock Train* (ossentrein) werd in mei 1862 overgedaan aan de particuliere maatschappij Indian Carrying Company. In 1868 is deze weer overgenomen door de postdiensten. Sindsdien werd er alleen nog gebruik gemaakt van ossenpost voor het vervoer van poststukken van de eenzame bergtoppen naar het dichtst bijzijnde spoorwegstation.

Er in heel Noord-Afrika op grote schaal gebruik werd gemaakt van kamelen en dromedarissen om post te vervoeren? Zo ook in het Midden-Oosten en Centraal Azië. Minder bekend is echter dat er ook postdiensten waren die gebruik maakten van kamelen in West- en Zuid-Australië en zelfs in Texas, New Mexico en Arizona. De tweebultige kameel werd in Russisch Centraal Azië gebruikt voor een dienst die Dušambe, de hoofdstad van Tadjikistan, verbond met het spoorwegstation Guzar op ruim 300 km afstand. Spannen van twee kamelen werden ook gebruikt voor het trekken van postkarren.

Er rond de 1900 in Noord-Scandinavië en Rusland rendieren werden gebruikt voor het trekken van postsleden? Maar het veel gehoorde verhaal dat er in Canada ooit Kariboes zijn gebruikt voor hetzelfde doel zou niet op waarheid berusten. Deze mythe zou zijn veroorzaakt omdat er in Brits Columbia en Vancouver een regionale postdienst de naam Barnard's Cariboo Express droeg.

Er is 1879 katten zijn gebruikt voor het vervoeren van Post? In de stad Luik zijn toentertijd zevenendertig katten ingeschakeld om bundels post naar dorpen tot op 30 km van het centrum van Luik te brengen. Echter, de katten waren zeer ongedisciplineerd. Daarom was dit experiment geen lang leven beschoren.

Er ooit honden zijn gebruikt voor het trekken van Postkarretjes in de kustplaatsen van het Engelse Sussex. Dit vond plaats zo rond de jaren 1899-1900. Aan de dienst kwam een abrupt einde na klachten van dierenvrienden. Die waren van mening de trekhonden daardoor werden misbruikt. In de omgeving van Fort Yukon in Alaska bestond ook een geregelde postdienst van met trekhonden bespannen sleden. Dit startte aan het eind van 1950. Omstreeks 1960 werd deze dienst met trekhonden opgeheven en vervangen door een regionale luchtdienst. Ook daarna zijn er nog gelegenheidstochten gemaakt door de Alaska Dog Team Post.

Dat er ook in Nederland gebruik is gemaakt van honden om post te vervoeren? Vanaf 1880 zijn er door sommige postbestellers op eigen initiatief hondenkarren aangeschaft voor de bezorging van de post. In 1912 werd dit vervoermiddel zelfs officieel door de PTT toegestaan.

Dat er ook op onofficiële wijze post is vervoerd per spoor? Dit vond plaats op 11 november 1830 op de route van Liverpool naar Manchester. Zo ook is dat ook gebeurd op 15 januari 1831 met de *Best Friend*-locomotief van de South Carolina Spoorwegmaatschappij. Ook in januari 1832 is er onofficieel post vervoerd met een trein door de Baltimore and Ohio Spoorwegmaatschappij. Pas op 1 januari 1838 is in een eerste contract vervoer over spoor met de Amerikaanse postdiensten geregeld.

Dat er ook op semiofficiële basis post is vervoerd? Dit gebeurde op 4 juli 1837 voor het eerst door de Grand Trunk Railway tussen Birmingham en Liverpool. Op 10 december 1837 verschenen er speciale treinen (de *UP and Down Special*) waarvoor £ 10 per reis moest worden betaald. Frederick Karstad, zoon van een opzichter van de Britse postdiensten, stelde het voor om gebruik te maken sorteerrijtuigen zodat postbeambten onderweg de post konden sorteren.

Dat het eerste Nederlandse 'vervoerbare postkantoor' in 1855 op het traject Moerdijk - Antwerpen reed? Deze dienst had ook een eigen treinstempel. In België werd de treinpost al eerder ingevoerd (1841).

Het eerste experimentele sorteerrijtuig een omgebouwde wagon was die eerst werd gebruikt voor het vervoer van paarden? Deze omgebouwde wagon reed voor het eerst op 24 januari 1838 van Birmingham naar Liverpool. Het eerste Engelse treinstempel **MISSENT TO RAILWAY POST OFFICE** (abusievelijk naar het spoorwegpostkantoor gezonden) werd op 27 januari 1838 afgegeven aan de postrijtuigbeambte. Er wordt weleens beweerd dat deze dienst op 6 januari 1838 is begonnen. Er is

echter een memorandum bekend van George Louis, gericht aan kolonel Maberly (minister voor het postwezen) waarin dit experiment wordt voorgesteld.

Het oudst bekende voorbeeld voor het gebruik van zeestromingen dateert uit ± 33 voor Christus? De Griekse filosoof Theophrastus van Eresus wierp flessen met boodschappen in zee. Daarbij bewees hij dat de Middellandse zee haar water merendeels uit de Atlantische Oceaan verkreeg.

Benjamin Franlin een soortgelijk onderzoek uitvoerde? Hij onderzocht het verloop van de golfstroom door flessen in de zeestroming te laten meevoeren met daarin boodschappen voor de vindere.

Er is 1560 in Engeland een Koninklijke Flessenontkurker werd aangesteld? Deze kreeg als speciale taak door het water meegevoerde boodschappen te ontcijferen en te onderzoeken. Deze functionaris bleef gehandhaafd tot onder de regering van George III (1760-1820).

Er ook door gebruik te maken van zeestromen brieven zijn verstuurd met behulp van kurk en garen? Lady Grange, die door haar man werd achtergelaten op het eiland St. Kilda stuurde op deze wijze haar noodkreten om hulp. Zij hoopte dat een goedgunstige golf op deze wijze haar brieven naar een christen zou dragen en op die wijze een weldenkend mens haar zou komen redden. Zij verbleef of het genoemde eiland gedurende de jaren 1734-1742. Uiteindelijk kwam een op 20 januari 1738 verstuurd bericht aan in 1740.

Dat John Sands ook op St. Kilda is achtergelaten? Hij was daar aan land gezet en heeft daar uiteindelijk zeven maand vastgezet. Hij holde stukjes wrakhout uit en stuurde met behulp van deze "St. Kilda mailbootjes" boodschappen naar de buitenwereld. Zijn eerste "mailboot" die in december 1876 zee koos, werd in september 1877 bij Sortland op de Lofoten gevonden. Een tweede exemplaar spoelde echter al na enkele dagen aan bij Poolewe op de Schotse kust.

Dat de bewoners van St. Kilda ook later regelmatig gebruik maakte van mailbootjes? Dit gebeurde van 1885 tot 1930 (toen het eiland werd geëvacueerd). Vanaf 1906 betaalden de posterijen bedragen (2sh 6d) aan de bezorgers van deze "mailboten". Sinds de herbevolking van St. Kilda door militairen in 1956 is er van tijd tot tijd post verstuurd in tinnen blikjes. Daar is zelfs een speciaal stempel voor gebruikt.

Er door het Schotse Visserijwezen in de periode 1894 tot 1955 meer dan 53.000 stuks flessenpost in zee is geworpen? Dit als onderzoek naar de zeestromingen.

Dat er ook boeien met brieven in zee zijn geworpen vanuit een luchtballon? Ene Andrees wierp deze op 11 juli 1897 overboord. Op 11 september 1897 en op 14 mei 1899 zijn deze boeien teruggevonden.

Dat door de Schotse Antarctische Expeditie (1902-1904) verstuurde flessenpost in 1907 in Victoria werd gevonden? Ook in 1952 spoelde nog flessenpost aan in Nieuw-Zeeland.

Het Nationaal Instituut voor Oceanografie in 1954 onderzoek deed naar olievervuiling en daarbij gebruik maakte van in PVC verpakte kaarten met drijvers van kurk? Er werden er daartoe duizenden door vliegtuigen boven de Noordwestelijke Doorvaart voor afgeworpen. Ze werden teruggevonden vanaf het Russische Noordpoolgebied tot nog in 1965 bij de minding van de Taag in Portugal. De meeste kwamen echter terecht op de Britse eilanden.

Dat flessenpost ook gebruikt werd voor reclaimedoeleinden? In 1959, ter gelegenheid van het 200-jaris bestaan van de Guinness Bierbrouwerijen werden er voor de Amerikaanse kust flessen in zee gegooid. Twee daarvan zijn in mei 1960 op

Het oudst bekende voorbeeld voor het gebruik van zeestromingen dateert uit ± 33 voor Christus? De Griekse filosoof Theophrastus van Eresus wierp flessen met boodschappen in zee. Daarbij bewees hij dat de Middellandse zee haar water merendeels uit de Atlantische Oceaan verkreeg.

Benjamin Franlin een soortgelijk onderzoek uitvoerde? Hij onderzocht het verloop van de golfstroom door flessen in de zeestroming te laten meevoeren met daarin boodschappen voor de vindsters.

Er is 1560 in Engeland een Koninklijke Flessenontkurker werd aangesteld? Deze kreeg als speciale taak door het water meegevoerde boodschappen te ontcijferen en te onderzoeken. Deze functionaris bleef gehandhaafd tot onder de regering van George III (1760-1820).

Er ook door gebruik te maken van zeestromen brieven zijn verstuurd met behulp van kurk en garen? Lady Grange, die door haar man werd achtergelaten op het eiland St. Kilda stuurde op deze wijze haar noodkreten om hulp. Zij hoopte dat een goedgunstige golf op deze wijze haar brieven naar een christen zou dragen en op die wijze een weldenkend mens haar zou komen redden. Zij verbleef op het genoemde eiland gedurende de jaren 1734-1742. Uiteindelijk kwam een op 20 januari 1738 verstuurd bericht aan in 1740.

Dat John Sands ook op St. Kilda is achtergelaten? Hij was daar aan land gezet en heeft daar uiteindelijk zeven maand vastgezet. Hij holde stukjes wrakhout uit en stuurde met behulp van deze "St. Kilda mailbootjes" boodschappen naar de buitenwereld. Zijn eerste "mailboot" die in december 1876 zee koos, werd in september 1877 bij Sortland op de Lofoten gevonden. Een tweede exemplaar spoelde echter al na enkele dagen aan bij Poolewe op de Schotse kust.

Dat de bewoners van St. Kilda ook later regelmatig gebruik maakte van mailbootjes? Dit gebeurde van 1885 tot 1930 (toen het eiland werd geëvacueerd). Vanaf 1906 betaalden de postrijen bedragen (2sh 6d) aan de bezorgers van deze "mailboten". Sinds de herbevolking van St. Kilda door militairen in 1956 is er van tijd tot tijd post verstuurd in tinnen blikjes. Daar is zelfs een speciaal stempel voor gebruikt.

Er door het Schotse Visserijwezen in de periode 1894 tot 1955 meer dan 53.000 stuks flessenpost in zee is geworpen? Dit als onderzoek naar de zeestromingen.

Dat er ook boeien met brieven in zee zijn geworpen vanuit een luchtballon? Ene Andrees wierp deze op 11 juli 1897 overboord. Op 11 september 1897 en op 14 mei 1899 zijn deze boeien teruggevonden.

Dat door de Schotse Antarctische Expeditie (1902-1904) verstuurde flessenpost in 1907 in Victoria werd gevonden? Ook in 1952 spoelde nog flessenpost aan in Nieuw-Zeeland.

Het Nationaal Instituut voor Oceanografie in 1954 onderzoek deed naar olievervuiling en daarbij gebruik maakte van in PVC verpakte kaarten met drijvers van kurk? Er werden er daartoe duizenden door vliegtuigen boven de Noordwestelijke Doorvaart voor afgeworpen. Ze werden teruggevonden vanaf het Russische Noordpoolgebied tot nog in 1965 bij de minding van de Taag in Portugal. De meeste kwamen echter terecht op de Britse eilanden.

Dat flessenpost ook gebruikt werd voor reclamedoeleinden? In 1959, ter gelegenheid van het 200-jaris bestaan van de Guinness Bierbrouwerijen werden er voor de Amerikaanse kust flessen in zee gegooid. Twee daarvan zijn in mei 1960 op St. Kilda aangespoeld. De flessen bevatten een oorkonde van koning Neptunus.

Er in 1921 op Niuafou'ou (Tonga) een tin can mail is opgezet? Deze is opgezet door Stuart Ramsay nadat een inlandse zwemmer door een haai was gedood toen hij een blik met post door de branding duwde. De dienst werd in 1932 door Walt Quinsell overgenomen. Voor de uitgaande correspondentie werd niet minder dan 23 verschillende kleurige Tin Can Mail-stempels gebruikt.

Er ook drijvende tonnen en biscuitblikken werden gebruikt voor postvervoer van schip naar strand? Dit gebeurde op de Cocos (Keeling) eilanden in de Stille Zuidzee en op de Braziliaanse strafkolonie Fernando da Noronha in de Atlantische Oceaan. Er is niet bekend of daar ook speciale poststempels zijn gebruikt.

Dat er al sinds de eerste helft van de 16e eeuw in Nederland al een postverbinding is per binnenschip? Het exacte jaartal is niet met zekerheid vast te stellen. In Frankrijk wordt pas voor het eerst sinds 1691 vermeld dat er een waterpostkoets (diligence d'eau) is op het Canal du Midi. Speciale postzegels zijn daar niet van bekend. Wel die van de Suezkanaal Maatschappij die in 1869 speciale postzegels gebruikte voor de door de maatschappij vervoerde post.

Het eerste vervoer van post per rivierstoomboot plaats vond op 23 januari 1812? De stoomboot New Orleans vervoerde toen voor het eerst post over de Mississippi van New Orleans naar Natchez. In de jaren 1820 vervoerden stoomboten al regelmatig post over de Missouri, de Hudson, de Delaware en de St.-Laurens.

Dat er in 1839 de Keizerlijke en Koninklijke Stoombootmaatschappij werd opgericht? Deze verrichtte diensten op de Donau en haar zijrivieren. De maatschappij, de Donau Dampfschiffahrt, gaf van 1866 tot 1880 eigen postzegels uit. Dit voor de te vervoeren post over de Donau, de Drau, de Sau en de Theiss vanaf Beieren tot aan de Zwarte Zee.

De eerste geregelde pakketvaartdienst in 1633 is ingesteld tussen Dover en Calais? Tot 1654 was het een wekelijkse dienst. Daarna werd goedkeuring verleend voor twee diensten per week. Tot 1783 werd door de Engelsen uitdrukkelijk verboden dat er een andere dan een Britse pakketboot werd gebruikt voor het verzenden van post. In 1683 werd een soortgelijke dienst in gebruik genomen tussen Dover en Nieuwpoort.

Dat Falmouth in 1688 de basis werd voor de pakketvaart op Spanje? De daaropvolgende jaren ontwikkelde Falmouth zich tot het belangrijkste internationale postcentrum ter wereld. In 1825 was Falmouth het knooppunt van maar liefst 39 pakketvaarroutes naar Europa, Azië, Afrika en Amerika. Pas in 1830 begon Southampton geleidelijk deze positie over te nemen. In 1850 eindigde Falmouth officieel haar status als pakketvaartstation.

Er ook andere internationale pakketvaartdiensten waren? De bekendste zijn La Coruña (Spanje) naar Havanna (Cuba), opgericht in 1767 (deze voer vier keer per jaar) en de Baltische dienst tussen Duitsland en Zweden (sinds 1824) en tussen Frankrijk en de Verenigde Staten (1783).

Het eerste postvervoer per radarboor plaats vond in 1818? De naam van deze boot was Rob Roy en deze voer tussen Greenock en Belfast. In 1820 werd dit schip ingezet op de eerder genoemde route Dover - Calais.

De eerste stoomboot die post vervoerde over de Atlantische Oceaan de *Royal William* was? Op 4 augustus 1833 vertrok dit schip uit Quebec om via Pictou naar Londen te varen. De overtocht duurde 25 dagen. Uiteindelijk werd Cowes bereikt op het eiland Wight. Overigens was dit een onofficiële maildienst. De eerste dienst die als officieel werd ingesteld was in 1838 en werd verricht door de *Great Western*. Dit ging van New York naar Bristol.

Er ook postkantoren waren aan boord van schepen? De eerste installatie van postkantoren aan boord van een schip vond plaats in juli 1879. Deze kwamen aan boord van de stoomboten *Columbia* en *Iona*. De schotse reder David Mac-Brayne zette deze schepen in op de route Greenock-Ardrishaig. De postkantoren leverden een volledige loketdienst voor de passagiers. Door het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werden de loketten op 14 april 1917 gesloten.

De eerste postdienst per hovercraft plaats vond op 20 juli 1962? Dit vond plaats tussen Rhyl (Noord-Wales) en Wallasey bij Liverpool. De in beide richtingen vervoerde post werd voorzien van een speciaal beeldstempel.

De eerste vermelding van het verzenden van boodschappen door de lucht al dateert van 432 voor Christus? Dit waren per pijl afgeschoten boodschappen tijdens het beleg van Potidaea op het Chalcidisch schiereiland. In 549 na Christus werden er in China brieven verstuurd per vlieger tijdens een beleg. In 1574 is er tijdens het beleg van Leiden gebruik gemaakt van duiven om post per lucht te versturen. In 1784 werd er op 15 september door Vincent Lunardi brieven vanuit een luchtballon overboord gegooid. Deze brieven werden bij Northaw Common in Hertfordshire geborgen.

Het eerste officiële vervoer van post door de lucht plaats vond op 17 augustus 1859? John Wise vervoerde dit via de luchtballon *Jupiter* tussen Lafayette en Crawfordsville in Indiana. De postverzending was aangekondigd in de plaatselijke krant en de brieven werden door postmeester Thomas Wood voorzien van een stempel met de tekst PREPAID. Ter herdenking van het eeuwfeest van deze vlucht is door de Verenigde Staten in 1959 een luchtpostzegel uitgegeven van 7 ct (Yv. nr 53).

De eerste post, vervoerd in een toestel dat zwaarder was dan lucht, plaats vond in augustus 1908? Dit, overigens onofficiële vervoer, vond plaats tussen Parijs en St. Nazaire. In Engeland vond het eerste onofficiële luchtpostvervoer plaats op 3 augustus 1940 van Lytham Hall naar Suires Gate in Blackpool. Dit gebeurde door Claude Graham White ter gelegenheid van de luchtvaartbijeenkomst in Blackpool.

De eerste officiële postvlucht plaats vond in 1911? Dit gebeurde in India. Op 18 februari 1911 vloog H. Pecquet met een Humber-Sommer-tweedekker van Allahabad naar Naini. Dit ter gelegenheid van de United Provinces Tentoonstelling. De vervoerde post werd afgestempeld met een speciaal beeldstempel waarop vliegtuig werd afgebeeld. In 1961 zijn er door India ter gelegenheid van het gouden jubileum 3 herdenkingszegels uitgegeven (Yv. Lp. 9-11). In september 1911 werden er in één maand voor het eerst officiële postvluchten uitgevoerd in zowel Engeland, Denemarken, Italië als de Verenigde Staten.

Dat alle voorgaande afleveringen van "wordt vervolgd" te lezen zijn op de website www.fv-wbd.nl? Dat geldt ook voor andere eerder verschenen in De Lekbode artikelen.

Dat Jorge Chavez de eerste vliegenier is die het eerste internationale luchtpostvervoer door toestellen die zwaarder waren dan lucht op zijn naam zette? In tegenstelling tot zoals vermeend wordt door Louis Blériot. De Peruviaanse Chavez overleed aan zijn verwondingen tot zijn toestel op 23 september 1910 bij Domodossola (Noord Italië) neerstortte na een vlucht over de Alpen vanaf Brig (Zwitserland). Een paar briefkaarten die op deze tragische vlucht aan boord waren kregen bij aankomst een 4-regelig stempel met de tekst '*Domodossola, eerste controlestation van het oversteken van de Simplon per vliegtuig*'.

Dat de eerste postvlucht Amsterdam - Londen op 5 juli 1920 was? op 5 juli 1960 vond een herdenkingsvlucht plaats van Amsterdam naar Londen. Dit ter gelegenheid van het feit dat de eerste postvlucht plaats vond. Op de eerste postvlucht zijn er slechts 300 poststukken meegegaan met de

KLM/AT&T middagdienst van 5 juli 1920. Van deze poststukken zijn er niet zo veel bewaard gebleven. AT&T staat voor Aircraft Transport & Travel Ltd. Op de herdenkingsenvelop van 1960 is een vliegtuig afgebeeld. Het vliegtuig echter met piloot W.G.R. Hinchliffe was een De Havilland 9 vliegtuig met registratieletters G-EAPU en niet H-NAQP zoals op de romp is te lezen. De KLM vloog in 1920 ook met gehuurde buitenlandse vliegtuigen en buitenlandse piloten. Pas op 25 augustus 1920 ging de KLM met eigen toestellen vliegen. De vlucht is heel bekend geworden. Vlak voor het Londense vliegveld Croydon moest de piloot een landing maken in een weiland. Het zicht was minimaal vanwege de mist. Na te zijn geland vroeg hij de weg en steeg weer op. Na een uur zoeken raakte de benzine op en moest hij een noodlanding maken bij Panshurst, ongeveer 21 mijl van Croydon vandaan. Hinchliffe nam de post uit het vliegtuig en ging daarmee per taxi naar Londen. Net op tijd voor de laatste bestelling kon hij de post afgeven.

De Nederlandse luchtvaartpionier Wijnmalen op 16 oktober 1910 voor het eerst (onofficieel) post vervoerde van Parijs naar Brussel? Dit is bevestigd door een eigenhandig geschreven en ondertekende aantekening op een enveloppe.

De eerste non-stop postvlucht over de Atlantische Oceaan succesvol plaats vond op 14 juni 1919? Vliegeniers waren John Alcock en Arthur Whitten-Brown. Ze vlogen met een omgebouwde Vickers Vimy-bommenwerper. De vlucht van St.-John's op Newfoundland naar Clifden bij Galway in Ierland duurde 16 uur en 12 minuten. Voor deze vlucht werd de 15 cents postzegel van Newfoundland (Yv. nr. 57) overdrukt met een toeslag van \$ 1. Voor die tijd zijn er trans-Atlantische vluchten geweest uitgevoerd door watervliegtuigen. Op strategische punten lagen 27 torpedojagers ter ondersteuning. Slechts één watervliegtuig, die overigens geen post vervoerde, lukte het om de tocht in twaalf dagen te volbrengen. Vluchten met postvervoer tussen Raynham en Morgan en tussen Hawker en Grieve mislukten. Van die laatste vlucht zijn er nog wel zegels bekend van de door Newfoundland uitgegeven 3 cents zegel (YV. nr. 102) die is voorzien van een 5-regeligen opdruk. Ook, en zeer zeldzaam, zijn er 3 cents zegels waarop met de hand is geschreven '*Aerial Atlantic Mail*'.

De spectaculairste postvlucht aller tijden de Balbo Massavlucht was waarbij vijftintig Savoia-Marchetti-watervliegtuigen van Rome naar Chicago vlogen en weer terug? Dit vond plaats in juli 1933. Het eskader vloog via Amsterdam, Londonderry, IJsland, Labrador, Shediac en Montreal. Post werd vervoerd uit Italië, Nederland, IJsland, Newfoundland en Canada. In verband met deze vlucht gaf Italië een herdenkingslabel uit en IJsland gebruikte een speciaal luchtpostetiket. Voor de retourvlucht gaven IJsland en Newfoundland luchtpostzegels uit met opdruk. De overdadigste uitgaven was echter die van Italië. Die bestond uit twee luchtpostuitgaven in de vorm van drie samenhangende zegels. De linkerzegel is een expresse zegel zonder waarde aanduiding, de middelste een postzegel van 5,25 lire voor het gewone port en het rechter gedeelte een luchtpostzegel voor het luchtrecht tot IJsland (19,75 lire) respectievelijk tot de Verenigde Staten (44,75 lire). Elke triptiek bevatte een tweevoudige opdruk (één op het expresse etiket en één op de luchtpostzegel) met de eerste vier letters van de naam van twintig piloten. Behalve deze triptieken werd er ook nog een triptiek uitgegeven in afwijkende kleuren met de opdruk SERVIZIO DI STATO (dienst). Deze zijn gebruikt voor officiële brieven aan president Roosevelt en de burgermeesters van New York en Chicago.

Dat het idee om boodschappen op microfilm te zetten voor het eerst is toegepast tijdens de Frans-Duitse Oorlog van 1870-1871? Dit ter besparing van gewicht bij vervoer door de lucht. Deze methode is ontwikkeld door de Franse scheikundige Barreswil. Op deze wijze kon een duif 40.000 berichten tegelijk vervoeren op 12-18 films met een formaat van 38 x 60 mm. Opperold hadden die de dikte van een speld. Deze films werden in een ganzen- of kraaienvaar gestoken die met een zijden draad aan de staartveren van de duif werd gebonden met een zijden draad. Bij aankomst werden de films op een glazen plaatjes geplakt, geprojecteerd en door vier telegrafisten met de hand overschreven en verstuurd naar de geadresseerden.

Ook Kodak geprobeerd heeft om de post op microfilm te laten bezorgen? Dit idee werd in 1932 voorgelegd aan de Britse postdiensten. Het werd echter afgewezen. De Britse Postdienst was van mening dat het publiek er nooit mee zou instemmen. De verfilmers zouden dan immers inzage krijgen in de inhoud van de verstuurd formulieren en mededelingen.

Dat in 1941 het systeem van verzending per microfilm toch weer werd toegepast? Dit ten behoeve van de in het Midden-Oosten gestationeerde strijdkrachten. Kodak leverde de apparatuur en de technici. Uiteindelijk werd dit systeem ook uitgebreid tot de andere gevechtszones. Toen deze manier van verzending eindigde (31 juli 1945) waren er in vier jaar tijd ± 350 miljoen luchtbrieven verzonden op microfilm.

Dat de eerste luchtpostdienst per straalvliegtuig in mei 1952 was? Dit gebeurde met een Comet-1 van de BOAC tussen Londen en Johannesburg.

Dat er ook post werd verstuurd per katapult? Het passagiersschip *Ile de France* had lichte vliegtuigen aan boord die bij nadering van de Franse kust per katapult werden gelanceerd. Daarbij werd per overtocht een dag aan tijd bespaard. Het idee is echter na drie experimentele pogingen in 1928 door de Fransen stopgezet. De Duitsers namen het idee over en maakten er op 22 juli 1929 voor het eerst gebruik van. Er werden geen speciale postzegels voor uitgegeven maar er werden wel speciale stempels gebruikt. Katapultpost werd door de Duitsers verstuurd naar onder andere New York, Bremen, Amsterdam, Cherbourg en Southampton. Het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog betekende ook het einde van de katapultpost.

Dat er ook post werd verstuurd per zweefvliegtuig? Dit gebeurde voor het eerst in augustus 1923 op een zweefvliegtuigdemostratie in Gersfeld (Duitsland). Uitgeroueerde zegels van de serie 1919 (Yv. Nrs. 106 t/m 109) kregen voor deze gelegenheid een onofficiële opdruk. Op 13 oktober 1923 vond in Engeland een postvlucht per zweefvliegtuig plaats. Dit in het kader van een door de *Daily Mail* georganiseerde wedstrijd. De van Lympne naar Hastings vervoerde post kreeg daarvoor een speciaal etiket. Degene die de langste afstand kon afleggen kon een prijs winnen van £ 10.000.

Dat er ook post is verstuurd via autogiro? *(Een autogiro (letterlijk: vanzelf draaiend, in het Engels autogyro) of molenvliegtuig is een vliegtuig dat een motorloze rotor heeft. Een andere naam is gyrocopter, al was gyropter (letterlijk: draaivleugel) eigenlijk beter geweest. Het woord wordt ook wel gebruikt als generieke aanduiding voor alles wat deze eigenschap bezit, zoals de zaden van sommige bomen (bijvoorbeeld de esdoorn). De eerste autogiro werd gebouwd door de Spaanse vliegtuigbouwer Juan de la Cierva y Codorniu (1895-1936), die zijn uitvinding in 1923 de naam Autogiro gaf, volgens de Spaanse spellingregels met een i. De la Cierva stichtte in 1925 een fabriek in Engeland waar zijn uitvinding in productie ging. Naar voorbeeld van De la Cierva bouwden ook andere fabrikanten autogiro's. Na de opkomst van de helikopter in de jaren 40 verloor de autogiro snel aan populariteit. Bron Wikipedia)* De eerste postverzending per autogiro vond plaats in mei 1934 van Hanworth naar Windsor. Dit ter gelegenheid van de APEX luchtvaarttentoonstelling in Londen. In november 1934 vervoerde dezelfde autogiro souvenirspost van Melbourne naar Portland in Australië. Dit vanwege het eeuwfeest van de staat Victoria. De eerste officiële autogiropostdienst werd ingesteld in 1938 door Eastern Air Lines. Dit om het postverkeer tussen het postkantoor van Philadelphia en het vliegveld Camden sneller te laten verlopen.

De eerste postvlucht per helikopter plaats vond in 1946? Dit was in Los Angeles. De uitvoerder was het Air Transport Command and Air Rescue Service van de Amerikaanse Luchtmacht. De eerste Europese postvlucht per helikopter vond plaats op 5 november 1947 tussen Den Haag en Brussel. Op de vervoerde post werd een speciaal stempel geplaatst.

De aller-oudste manier om post per lucht te versturen het gebruik is van postduiven? Volgens de bijbel wordt in Genesis 8: 11 een duif als bezorger genoemd van een vers olijfbled waaruit Noach kon

opmaken dat de zondvloed ten einde was. Ook Grieken, Egyptenaren en Assyriërs zouden postduiven hebben gebruikt. Een recenter voorbeeld van het gebruik van postduiven is tijdens het beleg van Leiden (Willem de Zwijger gaf de eigenaar van de postduiven het recht de naam Van Duivenboden te voeren). Postduiven brachten ook het bericht over van de overwinning bij Waterloo (juni 1815).

Er ook gebruik is gemaakt van Fregatvogels om post te vervoeren? Zendingen gebruikte deze vogels in de jaren 1880 om brieven over te brengen van en naar de Gilbert Eilanden in de Stille Oceaan.

Dat er ook experimenten zijn uitgevoerd om post per raket te vervoeren? In 1928 probeerde Friedrich Schmiedl in Oostenrijk dit met persoonlijke berichten. Pas in februari 1931 werd er pas echt voor het eerst post vervoerd toen er met succes een V-7 raket werd gelanceerd. De eerste raketpost voor het grote publiek werd later in datzelfde jaar met de R-1 verzonden. Er werden speciale (maar onofficiële) postzegels, enveloppen en stempels gebruikt.

De enige postzegel die ooit door een postadministratie voor een raketpostvlucht door Cuba is uitgegeven? Deze postzegel is de 10 centavos (Yp. Lp. 31) die op 15 oktober 1939 is verschenen. De postzegel bevat de 4-regelige opdruk **EXPERIMENTO DEL COHETE POSTAL ANE DE 1939**. In 1964 is er een serie postzegels en een miniatuurvelletje uitgegeven ter herdenking van het 25-jarig jubileum van deze raketvlucht.

Tijdens de maanvlucht van de Apollo 11 in 1969 de astronauten een cliché bij zich hadden van een postzegel die hen uitbeeldt terwijl zij voet op de maan zetten? Toen het maanmoduul op de maan landde drukten de astronauten dit cliché af op papier. Daarmee ontstond de eerste maanpostzegel. Het cliché namen ze later weer mee terug naar de aarde. Dat werd weer gebruikt voor de aanmaak van de drukplaat van de Amerikaanse luchtpostzegel van 10 cents (Yv. Lp. Nr. 73) die in september 1969 in circulatie kwam.

Dat er op de maan in 1969 ook even een postkantoor is geweest? De hierboven genoemde astronauten hadden een ook enveloppe mee naar de maan die was gefrankeerd met een ongetande proef van de hierboven genoemde maanpostzegel. Deze werd op de maan afgestempeld met een speciaal stempel **MOON LANDING USA** en in het midden de datum **JUL 20 1969**. Het eerste postkantoor op de maan had maar één rubberstempel en één stempelkussen. Alle drie de astronauten hielden de stempel vast en stempelden gezamenlijk de enveloppe af.

Er ook brievenstenen zijn geweest? Dit waren grote keien met daarop kennisgevingen. Die bevatten een verzoek aan voorbijgangers om zich over de eronder liggende brieven te ontfermen. Deze stenen werden door Oost-Indiëvaarders (zowel Nederlanders als Engelsen) gebruikt op de Kaap de Goede Hoop en op St.-Helena. Schippers die naar het oosten vaarde lieten brieven achter die door schepen werden meegenomen naar huis. De brieven werden dan afgeleverd in Nederland of Engeland. De stenen werden op de Kaap gebruikt tussen 1602 en april 1632. Die op St.-Helena dateren uit het midden van de 17de eeuw.

Postcensuur al heel oud is? Vaak gebeurde dat in het geheim zodat zowel de verzender en de ontvanger daar geen weet van had. De brieven vertoonden geen enkel kenmerk dat ze geopend waren. In heel veel landen werd er al postcensuur toegepast sinds de 17de eeuw. Het oudst bekende voorbeeld van geopende post dateert uit de Jacobietenopstand van 1745 – 1746. De bij de verzending vertraagde brieven vanuit Schotland naar Engeland werd achterop een handgeschreven aantekening geplaatst **OPENED BY THE REBELS**. Onofficiële censuur van soortgelijke aard vond ook plaats tijdens de Ierse opstand van 1916- 1921. Er zijn enveloppen bekend met de stempelafdruk **CENSORED BY THE I.R.A.**

Dat de officiële postcensuur met gebruikmaking van duidelijke vermeldingen pas begon tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog? In de Federale krijgsgevangenkampen waren verschillende stempels in gebruik met teksten als **EXAMINATED** of **APPROVED**. Ook tijdens de Frans - Duitse oorlog (1870 – 1871), Balkanoorlogen (1878 – 1879) en de Zuid Afrikaanse Boerenoorlog werd post veelvuldig gecensureerd. Voor de artikelen over de censuur tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog zijn mooie artikelen verschenen in het maandblad Filatelie.

Dat er ook poststukken zijn die worden voorzien van een stempel waarop een reden van vertraging staat? Dit zijn poststukken die worden geborgen van verongelukte schepen, vliegtuigen of andere vervoermiddelen. Het oudst bekende voorbeeld hiervan is uit 1846. De uit het wrak van de *Great Liverpool* geborgen brieven ontvingen toen een speciaal kaststempel.

Dat er in 1873 voor het eerst speciale etiketten zijn gebruik om op poststukken te plakken die door een ramp en/of ongeluk vertraagd zijn bezorgd? Dit is voor het eerst gebeurd in Canada op brieven die werden geborgen na een treinramp op de Great Trunk Railway bij Grafton in Ontario. Na de ramp op de Tay Brug (1879) ontvingen de geborgen brieven een aantekening met de pen op de rugzijde. Bij de ramp bij de Mattawan River (Ontario juni 1894) werd op de geborgen brieven met een rubberstempel een aantekening op de achterzijde geplaatst. Zo zijn er ook stempels bekend die zijn geplaatst in september 1906 bij een treinongeluk bij Grantham (Lincolnshire) en bij treinbranden in Frankrijk (1917, 1919 en 1924). In mei 1925 gebruikte de Zuid-Afrikaanse postrijen een stempel na de treinramp van de expres Kaapstad – Port Elisabeth.

Dat er ook een experiment is geweest om post te versturen met een luchtpostraket? Dit vond plaats (en mislukte) in 1934. De gedeeltelijk verkoolde post werd geborgen en op het eiland Scarp door de postmeester van Harris voorzien van een 3-regelige stempel met daarop een verklaring van de oorzaak. Ook geborgen post van verongelukte vliegtuigen kregen een zodanig stempel. Voorbeelden zijn teruggevonden poststukken uit 1936 (Scipio en Boadicea), 1937 (Cygnus), 1938 (Calpurnia), 1939 (Centurion) en de beide in 1954 neergestorte Comets bij Singapore en op Prestwick.

Dat er ook post ontsmet werd alvorens die werd bezorgd? Post uit gebieden waar pest- en andere epidemieën heerste werden al sinds de 17de eeuw ontsmet. Ook in Nederland gebeurde dit met post afkomstig uit Polen toen daar een epidemie was.

Dat in Engeland een Quarantainewet was waarin voorgeschreven werd hoe post moest worden ontsmet? De wet stamt uit 1710 en bevatte strenge bepalingen hoe post moet worden behandeld afkomstig uit landen waar pest heerste. Er werden vier desinfectie methoden voorgeschreven.

- 1 opening van de brief en blootstelling van de inhoud aan de lucht (briefgeheim)
- 2 uitroken boven een komfoor (schroeiplekken)
- 3 besprenkelen met of onderdompelen in azijn(vlekken)
- 4 doorboring om besmette lucht te verdrijven (snedes)

Jos du Floo